

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen skall ändras så att den särskilda ersättningen räknas ut för hela utlandsvistelsen och utan att pensionsinkomsterna minskar ersättningens belopp. Dessutom föreslås att ersättning skall kunna betalas till en person som blivit arbetsoförmögen innan han har fyllt 65 år.

Ändringarna avses träda i kraft så snart de har godkänts och stadfästs. Det föreslås att ändringarna skall tillämpas retroaktivt på särskilda ersättningar som har beviljats innan de har trätt i kraft. Särskild ersättning som grundar sig på arbetsoförmåga skall dock kunna utbetalas tidigast från ikraftträdandet.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Nuläget

Enligt lagen om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen som trädde i kraft den 1 september 1989, krävs för att maken till en tjänsteman inom utrikesförvaltningen skall få särskild ersättning att hon eller han under minst 120 månader efter det äktenskapet ingicks har bott tillsammans med tjänstemannen under dennes tjänstgöring utomlands. Den särskilda ersättningen beräknas för det antal månader som överstiger 48. Särskild ersättning betalas endast till den del som det sammanlagda beloppet av den och makens pensioner uppgår till högst ett belopp som årligen justeras med det i 9 § lagen om pension för arbetstagare nämnda löneindextalet. År 1991 uppgår detta belopp till 7 252,25 mk.

Ersättning betalas inte på grund av arbetsoförmåga, utan först efter att maken har fyllt 65 år.

1.2. De föreslagna ändringarna

Riksdagen har i sitt svar på regeringens proposition med förslag till lag om särskild ersättning till make till förflyttningsskyldig tjänsteman inom utrikesrepresentationen (RP nr 81/1988 rd.) förutsatt att regeringen utgående från erfarenheterna av lagen så snart som möjligt överlämnar ett nytt lagförslag om att en särskild ersättning skall betalas till makarna till fullt belopp för hela den tid under vilken de vistas utomlands och att andra pensionsinkomster inte minskar denna ersättning.

Hittills har 39 ansökningar om ersättning inlämnats. Av dessa har 9 avslagits antingen med hänsyn till sammanjämningsgränsen eller för att sökanden inte uppnått föreskriven ålder, dvs. 65 år.

Den minsta utbetalade ersättningen har varit 258,18 mk och den största 2 694,85 mk per månad. Utgifterna uppgår sammanlagt till ca 43 900 mk per månad. Den utbetalade ersättningen uppgår i medeltal till 1 466,29 mk per månad.

Lagen om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen föreslås bli ändrad på det sätt som riksdagen i sitt ovan relaterade svar har förutsatt. Det föreslås att den 120 månader långa utlandsvistelse som är en förutsättning för särskild ersättning förkortas till en månad, att den särskilda ersättningen uträknas på basis av hela utlandsvistelsen och att pensionernas minskande verkan på ersättningens belopp avskaffas.

Den särskilda ersättningen är avsedd att kompensera makarnas arbetspensionsskydd, som ofta blir bristfälligt. Enligt nuvarande stadganden täcker den särskilda ersättningen endast underskottet i ålderspensionen. Därför föreslås det att särskild ersättning även skall utbetalas till den som före 65 års ålder har blivit arbetsoförmögen, för samma tid som den för vilken han erhåller invaliditetspension enligt 22 § folkpensionslagen. Statskontoret skall inte pröva arbetsoförmågan särskilt, utan det skall beviljas och utbetala ersättningen med stöd av folkpensionsanstaltens avgörande.

2. Ekonomiska verkningar

Merutgifterna för slopandet av karenstiderna om 10 och 4 år uppgår för tiden efter ändringen till ca 250 000 mk per år. Slopandet av karenstiden om fyra år även retroaktivt på

redan beviljade särskilda ersättningar innebär tilläggsutgifter om ca 137 000 mk per år. Avskaffandet av pensionernas minskande inverkan medför merutgifter om ca 280 000 mk per år. Dessa merkostnader kan år 200 uppskattas till sammanlagt ca 900 000 mk per år. Därtill kommer de särskilda ersättningar som beviljas på basis av arbetsoförmåga. Antalet sådana fall och de merutgifter som de förorsakar är svåra att uppskatta.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart den har godkänts och stadfäst. Ändringarna skall tillämpas retroaktivt även på särskilda ersättningar som beviljats innan de träder i kraft för att de som erhåller sådana inte skall hamna i en sämre ställning än de makar som beviljas ersättning efter ikraftträdandet. Statskontoret skall på tjänstens vägnar ta upp de ärenden till ny behandling i vilka redan har meddelats ett beslut som vunnit laga kraft.

Särskild ersättning som grundar sig på arbetsoförmåga skall utbetalas tidigast från det lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 14 juli 1989 om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen (657/89) 2 och 5 §§ samt
ändras 1, 3, 4 och 6 §§, 7 § 1 mom., 8 § och 13 § 2 mom. som följer:

1 §

Rätt till särskild ersättning enligt denna lag har en person som före fyllda 65 år minst en månad utomlands har bott tillsammans i äktenskap med en tjänsteman inom utrikesförvaltningen som tjänstgör utomlands.

3 §

När den tid som avses i 1 § räknas ut, beaktas inte den tid som makarna samtidigt

har varit anställda i huvudsyssla vid utrikesförvaltningen i en beskickning utomlands.

4 §

Den särskilda ersättningen beräknas på grundval av den tid som avses i 1 §. För varje månad är ersättningen 86 mark om året.

6 §

Särskild ersättning betalas tidigast från in-

gången av den kalendermånad under vilken maken fyller 65 år eller för vilken till maken därförinnan betalas invaliditetspension med stöd av 22 § folkpensionslagen. Ersättningen betalas till utgången av den kalendermånad under vilken utbetalningen av en här nämnd pension har upphört eller maken avlidit. Utan vägande skäl betalas ersättningen inte retroaktivt för längre tid än ett år före ansökan.

7 §

Det i 4 § angivna beloppet justeras årligen enligt det löneindextal som nämns i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

8 §

Särskild ersättning beviljas och utbetalas av statskontoret. Ansökan om ersättning skall göras skriftligen på en blankett för vilken

formuläret fastställs av statskontoret. Till ansökan skall fogas utredning av utrikesministeriet om den utlandsvistelse som avses i 1 § och annan utredning som statskontoret bestämmer. Statskontoret betalar ut ersättningen varje månad på de utbetalningsdagar som det fastställer.

13 §

Beloppet i 4 § motsvarar löneindextalet för 1988.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Frånsett 6 § tillämpas lagen även på särskilda ersättningar som beviljats innan lagen har trätt i kraft. Statskontoret tar på nytt upp ärenden som gäller sådana ersättningar trots beslut som vunnit laga kraft.

Helsingfors den 27 september 1991

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

Lag

om ändring av lagen om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 14 juli 1989 om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen (657/89) 2 och 5 §§ samt

Gällande lydelse

1 §

Denna lag tillämpas på maken till en tjänsteman inom utrikesförvaltningen, om makarna i stationeringslandet har bott tillsammans i äktenskap.

2 §

En förutsättning för att särskild ersättning skall betalas är att maken till en tjänsteman som avses i 1 mom. under minst 120 månader efter det att äktenskapet ingicks har bott tillsammans med tjänstemannen under dennes tjänstgöring utomlands. När tiden räknas ut beaktas varje kalendermånad och del av sådan före den månad då maken fyller 65 år.

3 §

När den tid som avses i 2 § räknas ut, beaktas dock inte den tid makarna samtidigt varit anställda i huvudsyssla vid utrikesförvaltningen utomlands.

4 §

Den särskilda ersättningen beräknas för det antal i 2 § nämnda månader som överstiger 48. För varje sådan månad är ersättningen 86 mark om året.

5 §

Har en make som är berättigad till särskild ersättning rätt till pension eller familjepension på grundval av tjänste- eller arbetsförhållande eller företagaverksamhet, betalas särskild ersättning till den del det sammanlagda beloppet av den och de nämnda pensionerna är högst 5 870 mark i månaden.

Föreslagen lydelse

1 §

Rätt till särskild ersättning enligt denna lag har en person som före fyllda 65 år minst en månad utomlands har bott tillsammans i äktenskap med en tjänsteman inom utrikesförvaltningen som tjänstgör utomlands.

2 §

(Upphävs)

3 §

När den tid som avses i 1 § räknas ut, beaktas inte den tid som makarna samtidigt har varit anställda i huvudsyssla vid utrikesförvaltningen i en beskickning utomlands.

4 §

Den särskilda ersättningen beräknas på grundval av den tid som avses i 1 §. För varje månad är ersättningen 86 mark om året.

5 §

(Upphävs)

Gällande lydelse

6 §

Särskild ersättning betalas tidigast från ingången av den kalendermånad under vilken maken fyller 65 år. Ersättningen betalas till utgången av den månad under vilken den därtill berättigade avlider. Utan vägande skäl betalas ersättningen inte retroaktivt för en längre tid än ett år före ansökan.

7 §

De i 4 och 5 §§ angivna beloppen justeras årligen enligt det löneindex-tal som nämns i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

8 §

Särskild ersättning beviljas och utbetalas av statskontoret. Ansökan om ersättning skall göras skriftligen på en blankett som fastställs av statskontoret. Till ansökan skall fogas utredning av utrikesministeriet över den utlandsvistelse som avses i 2 § och annan utredning som statskontoret bestämmer. Statskontoret betalar ut ersättningen varje månad på de utbetalningsdagar som det fastställer.

13 §

Beloppen i 4 och 5 §§ motsvarar löneindex-talet för 1988.

Föreslagen lydelse

6 §

Särskild ersättning betalas tidigast från ingången av den kalendermånad under vilken maken fyller 65 år *eller för vilken till maken därförinnan betalas invaliditetspension med stöd av 22 § folkpensionslagen*. Ersättningen betalas till utgången av den kalendermånad under vilken *utbetalningen av en här nämnd pension har upphört eller maken avlidit*. Utan vägande skäl betalas ersättningen inte retroaktivt för längre tid än ett år före ansökan.

7 §

Det i 4 § angivna beloppet justeras årligen enligt det löneindex-tal som nämns i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

8 §

Särskild ersättning beviljas och utbetalas av statskontoret. Ansökan om ersättning skall göras skriftligen på en blankett *för vilken formuläret* fastställs av statskontoret. Till ansökan skall fogas utredning av utrikesministeriet *om* den utlandsvistelse som avses i 1 § och annan utredning som statskontoret bestämmer. Statskontoret betalar ut ersättningen varje månad på de utbetalningsdagar som det fastställer.

13 §

Beloppet i 4 § motsvarar löneindex-talet för 1988.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Frånsett 6 § tillämpas lagen även på särskilda ersättningar som beviljats innan lagen har trätt i kraft. Statskontoret tar på nytt upp ärenden som gäller sådana ersättningar trots beslut som vunnit laga kraft.

